

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De simulata persequutionis remiβione. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

EVSEBII PAM-
PHILI EPISCOPI CAE-
SAREAE PALESTINAE,
Ecclesiasticæ historiæ
Liber Nonus.

De simulata persecutionis remissione.

CAP. I.

AEc palinodia siue retractatio au-
thoritate imperatorū Galerii Ma-
ximini & Constāti, quos supra po-
suimus, edita, passim in omnibus
Asiæ partibus, inq; singulis eiusdē
prouinciis diuulgata fuit. Quare ad
hunc modum cōfecta, Iouius Maxi-
minus in Oriente tyrannidē exer-
cens, scelestissimus ille quidē maximeq; impius (si quisq;
alius) & pietatis in deum omnium rerum fatorem hostis
acerrimus, cum literæ, quibus hæc retractatio contine-
batur, neutiq; ipsi arriderent, pro mandato, quod scripto
in illis erat enuntiātū, verbis solum, magistratibus ipsius
imperio subiectis mandat, vt persecutionis bellum cōtra
nos excitatum remittant. Nam cum ei non integrum
esset eorum iudicio, qui priores imperii partes tenebāt,
aliter refragari, decretum retractationis omnibus pro-
positum, in obscuro collocare & aliqua ex parte suppri-
mere molitur: totoq; animo connitens ne imperii parti-
bus sub ipsius ditionem subiectis in apertū proferretur,
magistratibus ei obsequētibus edicto non scripto man-
dat, vt persecutionē cōtra nos concitatā relaxēt. Hi lite-
ris se ipsi mutuo de mādato certiores faciūt. Nā Sabinus
qui summus prouinciarū præfectus & maximo in honore
apud imperatores fuit, Maximini sententiā ac volun-
tatē prouinciarum præsidibus per epistolā latinis literis
scriptam significat ad hunc modum: Diuina impera-
torum,

Bb 4

torum,

EVSEBII HISTORIAE

ratorum, dominorum nostrorū sanctissimorum maiestas, a
 incredibili ac singulari studio inflammata, omnium ho-
 minum mentes ad sanctam, rectamque viuendi viam tra-
 ducere iam pridem decreuerat, quō hi, qui religionis in-
 stitutionē & consuetudinem à Romanorum more alienā
 sequi videbantur, deinceps iustos debitosque cultus diis
 immortalibus impertirent. Verū quorundam pertina-
 cia, & peruersa voluntas eō temeritatis processit, vt neque
 recta mādati præscriptione, à proprio instituto recedere
 voluerint, neque supplicium ipsis inflictum eos vlla ex parte
 potuerit perterrere. Quare quoniam accidit vt nonnulli
 ea de causa se in graue periculum coniecerint, diuina duo-
 rum nostrorum potētissimorum imperatorum celsitudo
 propter eximiam suæ insignis pietatis præstantiā, alienū
 à diuinissima ipsorū voluntate ac proposito statuens, vt
 homines eiusmodi de causa in discrimen veniant, præ-
 cepit vt ipse ad tuam prudentiam literas exararem, vt si
 christianorum quisquam religionem suæ gentis sequi &
 obseruare cōperiat, illum molestia & periculo ipsi in-
 tentato eximas, & neminem eiusmodi de causa pœna
 mulctandum statuas: præsertim cum longa tēporis pro-
 gressione satis explorate cognitū & perspectum sit, illos
 nullo modo, nullaque ratione persuaderi posse, vt ab eius-
 modi contumacia aliquando desciscant. Quocirca tua
 perspicax solertia ad curatores, præfectos præsidiorum,
 & præpositos cuiusque ciuitatis & pagi literas scribere
 debet, vt intelligant se debere sedulo præcauere, ne ex-
 tra cancellos huius edicti egrediantur. Ob hanc causam
 hi qui in singulis prouinciis præerant, sententiam eorū,
 quæ ad ipsos scripta erant, in primis verā arbitrati, cura-
 toribus, præfectis præsidiorum, & præpositis in singulis
 agris constitutis, imperatoris voluntatē per literas pla-
 nam fecerunt. Neque ista scriptis solum cōmode proces-
 serunt, sed rebus ipsis etiam multo magis: Nam hæc per-
 inde ac si ab imperatore imperata fuissent, re vera ad ex-
 itum perduxerunt, & tam hos, quos carceribus cōclusos
 propter fidei in deum professionē tenebant, quam illos
 quos cruciatus causa, ad metalla condēnauerant, in aper-
 tum educentes, liberos dimiserūt: Hoc enim imperatori
re ipsa

re ipsa visum esse suspicati sunt: sed falsò quidem. Istis igitur rebus hoc modo constitutis de repente, in omnibus ciuitatibus Christianorum conuentus frequentes in vnum coalescentes, & crebros cògressus, qui inter istos de more in ritibus suis obeundis fieri solent, tanquã lumen quoddã post tenebras & noctem opatam effulgens, cernere licuit, Vnde tota infidelium gentium multitudo fuit nõ parũ obstupefacta, cum incredibile tantã mutationis rationem admirando, tum propterea solum christianorum deum, magnũ & verũ deum esse voce contẽta exclamãdo. Ex nostris autem illi, qui persecutionis certamen fideliter & magno animo obiissent, præ cæteris omnibus permagnã animis lætitiã denuo perceperũt. At qui fide ægri & infirmi fuissent, & iam propterea cõscientias haberent quasi tempestate iactatas, libenter remedium sibi inuenire maturarunt, & his, qui erant robusti in fide supplicare, eorum dextrã salutarẽ sibi porrigi exposcere, & deum ipsis propitium fore obtestari cœperunt. Deinde generosi & magnanimi pietatis athlete, metallorum afflictatione liberati, ad suam patriam redierunt, hilari & læto aspectu per quamq; ciuitatem profecti sunt, & gaudio pænẽ inexplicabili, animorumq; alacritate, quæ nulla oratione explicari poterit, completi. Ingentes igitur hominum cateruæ, per medias vias, ac publicas plateas transeuntes, hymnis & psalmis deum laudauere, sicque itineris sui deuorauere molestias. Atq; illos qui, vt captiui supplicio crudelissimo paulò antè excruciatu fuissent, & patria sua eiecti, læto ac hilari vultu se ad suos proprios lares recipientes vidisses: vsque eo vti etiam illi qui antea nos neci dare magnopere expetiuisent, vbi hanc mutationem adeo mirandum in modum factam conspexerunt, nobiscum vna de rerum euentis nonnihil lætari viderentur.

*De ea quæ subsequuta est peruersitate, & de
statua Antiochiæ nouiter erecta.*

CAP. II.

Verum tyrannus (quem partes versus orientẽ regere diximus) quia bꝛobitatis osor fuit maximus, & om-
B b § nium